

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Херсонський інститут

Кафедра правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Херсонського інституту

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Петричук С.І.

«25» серпня 2025 р.

Схвалено на засіданні
кафедри правових
дисциплін

Протокол №1 від «25» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Мкртчян Р.С.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК28 Адміністративний процес

Спеціальність

D8 «Право»

Освітній рівень

Перший (бакалаврський)

Освітня програма

Право

Херсон ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2025 р.

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни: Кандидат юридичних наук, завідувач кафедри правових дисциплін Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП» Мкртчян Роман Сейранович

Викладач: Мкртчян Роман Сейранович

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри правових дисциплін
Протокол від 25.08.2025 № 1

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Адміністративний процес
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	D8 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції: 32 год. Семінарські / практичні заняття: 28 год. Самостійна робота: 60 год.
Термін вивчення дисципліни	VI семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача навчальної дисципліни

П.І.Б. викладача	Мкртчян Роман Сейранович
Науковий ступінь	Кандидат юридичних наук
Посада	Завідувач кафедри правових дисциплін Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Дисципліни, які викладає НПП	Адміністративне право; Адміністративний процес; Адміністративна відповідальність; Теорія держави і права; Трудове право.
Напрями наукових досліджень	Правознавство, адміністративне право і процес, кримінальне право, державотворення, міжнародне право, трудові правовідносини
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Реєстрація у базі Google Академія: https://scholar.google.com/citations?user=BkpD0P4AAAAJ&hl=ru Реєстрація у ORCID: 0000-0001-7524-7401
Контактна інформація викладача	
E-mail:	mroman1985@ukr.net
Контактний телефон	+380508034960
Телефон кафедри	0967442453
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://ks.maup.com.ua/zagalna-informacija/kafedry/kafedra-pravovyh-dyscyplin/sklad-kafedry

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальний курс «Адміністративний процес» ознайомить здобувачів вищої освіти із процесом збирання доказів і доказуванням в адміністративному процесі; зі строками в адміністративному процесі; з окремими видами провадження в процесі державного управління; з провадженням у справах про адміністративні правопорушення; з процесом оскарження та опротестування адміністративних рішень; з процесом виконання адміністративних рішень.

2. Мета: опанувати основні теоретико-правові положення, що стосуються поняття, властивостей і принципів адміністративного процесу; усвідомити сутність, загальноправові ознаки і елементи адміністративно-процесуальних відносин; ознайомитися зі стадіями адміністративного процесу; ознайомитися з процесуальним становищем учасників і суб'єктів адміністративного процесу;

Завдання: основні завдання вивчення навчальної дисципліни вбачаються в аналізі та розкритті предмета адміністративного процесу і його джерел; поняття, властивостей та основних принципів адміністративного процесу; визначенні правового статусу різних суб'єктів адміністративного процесу. Важливими завданнями навчального курсу “Адміністративний процес” є прищеплення майбутнім юристам комплексу спеціальних знань та умінь щодо

використання чинного адміністративного процесуального законодавства та складання окремих процесуальних документів, всебічного аналізу різноманітних юридичних ситуацій та формування у них інших необхідних професійних навичок.

3. Формат курсу - очний (*offline*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності..
Загальні компетентності(ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
Результати навчання	
Результати навчання (РН)	РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 32 лекційні години, 28 семінарські(практичні) години та 60 годин на самостійне вивчення.

6. Статус дисципліни: обов'язкова

7. Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): Конституційне право; Кримінальне право; Адміністративне право; Державне управління; Адміністративна відповідальність.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – проектор та комп'ютер для проведення лекцій та практичних занять, доступ до інтернет-мережі.

Програмне забезпечення для доступу для законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws

а. Програмне забезпечення для доступу для на сайт «Судова влада України» : <https://court.gov.ua/>

б. Програмне забезпечення для доступу для на сайт «Єдиниц державних реєстр судових рішень»: reyestr.court.gov.ua/

9. Політики курсу.

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Неприпустимим є:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Адміністративний процес», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань та самостійну роботу та балів, отриманих під час іспиту.

Студент, який не з'явився на заняття (незалежно від причини) повинен відпрацювати пропущені заняття та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль укладається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1.** «Основні положення Адміністративного процесуального права України» (лекційні теми 1-4, семінарська тема 1);

- **Змістовий модуль 2.** «Адміністративний процес» (лекційні теми 5-16, семінарські теми 2-8).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в малих групах із презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор із демонстрацією набутих навичок).

Здобувач вищої освіти працює з інформацією самостійно, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконує усні та письмові завдання, виступає з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою, так й індивідуально, моделює поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації (*критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни*).

- виступ-інформування за темами семінарських занять;

- семінар з індивідуальною та груповою роботою;

- семінар у формі дебатів.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Табл.2

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	10	10
Відвідування семінарських занять	1	4	4	5	5
Робота на семінарському занятті	10	4	40	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-		81	95	
Максимальна кількість балів:			176		
176:100=1,76. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,76 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає опрацювання електронних джерел, робота з друкованими публікаціями (наукові праці, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали

- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;

- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;

- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного

змістового модуля (5-7 хв. зі слайдами). Тематика завдань пропонується викладачем. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- слайди до презентації – 5 балів
- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 балів
- самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен. Здобувачі вищої освіти готують мультимедійну презентацію. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання екзамену див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни*).

17. Шкала відповідності оцінок

Табл.3

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Конституція України, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України, 2005, № 35-36, № 37, ст.446.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради Української РСР 1984, додаток до № 51, ст.1122.

Додаткова:

1. Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
2. Адміністративне процесуальне право України : навч.-метод. посіб. / І. О. Картузова [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". – К. : Фенікс, 2016. – 400 с.
3. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.
4. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / Вищ. адмін. суд України ; за заг. ред. О. М. Нечитайла. – К. : Компанія "BAITE", 2015. – 288 с.
5. Біла-Тіунова Л. Р. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика : монографія / Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Закаленко ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". – О. : Фенікс, 2014. – 188 с.
6. Богущкий В. В. Проведення у справах про адміністративні правопорушення : навч.

- посіб. / В. В. Богущкий, В. В. Богущка, В. В. Мартиновський. – 5-те вид., перероб. і допов. – Х. : Юрайт, 2013. – 224 с.
7. Ківалов С. В. Курс адміністративного процесуального права України : підручник. Загальна частина / С. В. Ківалов, І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". – О. : Фенікс, 2014. – 342 с.
8. Правові позиції в адміністративному судочинстві України / Вищ. адмін. суд України ; упоряд.: М. І. Смокович, В. П. Базов ; за заг. ред. О. М. Нечитайло. – Офіц. вид. – К. : Ін Юре, 2015. – 848 с. – (Судова практика).
9. Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві : наук.-метод. посіб. для суддів / Т. І. Фулей ; ОБСЄ.
10. Координатор проектів в Україні, Верхов. Суд України, Нац. шк. суддів України, Вищ. адмін. суд України. – К., 2015. – 128 с.

Електронні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України // URL : <http://rada.gov.ua/ru>
2. Офіційний сайт Президента України // URL : <http://www.president.gov.ua>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України // URL :<http://www.kmu.gov.ua>
4. Єдиний державний реєстр судових рішень // URL :<http://www.reyestr.court.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України // URL :<https://minjust.gov.ua/ua>

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Ліга: ЗАКОН. URL: <https://www.ligazakon.ua/ru/>
3. Всеукраїнський юридичний портал. URL: <http://zakoni.com.ua/>
4. Юридичний портал. URL: <https://codex.at.ua/>

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Адміністративний процес»

Разом: 120 год., з них 36 год. – лекції, 34 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 60 год.

Кількість балів за семестр	176 балів											
Модулі	Змістовий модуль I Основні положення Адміністративного процесуального права України (81)				Змістовий модуль II Адміністративний процес (95)							
Назва модуля												
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	5 (1 бал)	7-8 (2 бал)	9-10 (2 бали)	11-12 (2 бал)	13-14 (2 бал)	15(2 бал)	
Теми лекцій	Поняття та сутність адміністративного процесуального права	Предмет, методи та принципи адміністративного процесуального права	Система та структури адміністративно-процесуального права	Зв'язок адміністративного процесуального права з іншими галузями права	Поняття адміністративного процесу, його зміст та актуальність в правовій державі. Поняття та зміст адміністративно-процесуальних норм та правовідносин.	Загальні положення, зміст та значення адміністративного судочинства. Поняття та види підсудності адміністративних справ.	Позовне провадження в адміністративному судочинстві, зміст та стадії.	Загальні засади перегляду судових рішень та питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративному судочинстві. Поняття та порядок притягнення до адміністративної відповідальності.	Характеристика стадій адміністративної процедури, її ознаки та види. Учасники адміністративного акту та адміністративного договору. Адміністративна процедура надання адміністративних послуг	Загальні положення адміністративної процедури, її ознаки та види. Учасники адміністративного акту та адміністративного договору. Адміністративна процедура надання адміністративних послуг	Характеристика окремих видів адміністративних процедур в Україні. Адміністративна процедура в зарубіжних країнах та перспективи її розвитку в Україні	
Семінарські і практичні заняття	1(20 балів)					2 (11 бал)	3 (11 бал)	4 (11 бал)	5 (11 бал)	6(11 бал)	7(11 бал)	8 (11 бал)
Теми Семінарських занять	Поняття адміністративного процесу, його зміст та актуальність в правовій державі. Поняття та зміст адміністративно-процесуальних норм та правовідносин.					Загальні положення, зміст та значення адміністративного судочинства. Поняття та види підсудності адміністративних справ.		Загальні положення адміністративної процедури, її принципи та види. Учасники адміністративних процедур		Характеристика стадій адміністративної процедури, зміст та ознаки адміністративного акту та адміністративного договору. Адміністративна процедура надання адміністративних послуг		Характеристика окремих видів адміністративних процедур в Україні. Адміністративна процедура в зарубіжних країнах та перспективи її розвитку в Україні
Самостійна робота	1 (5 балів)						1 (5 балів)					
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)						модульна контрольна робота №2 (25 балів)					
ІНДЗ			1 (30 год)									
Підсумковий контроль			Розрахунковий коефіцієнт: 1,76									